

FELEMELKEDÉS

1.

Mementó 1990: a taxisblokád története és következményei

2010. október 25., hétfő, 07:05 Szegő Iván Miklós - HVG

Két nappal az október 23-ai ünnepségek után, két nappal Antall József kórházba vonulását követően az MDF vezette kormány hirtelen bejelentette: drasztikusan, 65 százalékkal megemelik a benzin és a gázolaj árát. A döntést hihetetlen erejű felháborodás követte. A taxisblokád következményei azonban még ma sem teljesen világosak - erről is szól cikkünk, amelynek végén az akció rövid kronológiáját közöljük.

1990. október 25-én a Népszabadság azzal jelent meg, hogy "a kormány ülésének napirendjén nem szerepel a benzináremelés témája", viszont az előzetes információk szerint 14 előterjesztést tárgyal a kabinet. Gyanús lehetett ez a hír sokaknak, különösen azoknak, akik aznap egy Népszavát is vásároltak. Abban ugyanis ez volt olvasható: "56 forintot kell fizetni a

kutaknál egy liter normálbenzinért. A szuper 59-be, az extra pedig 62 forintba kerül ma, nulla órától. Az ólommentes benzinért 61 forintot kérnek. Emelkedett a gázolajok ára is, most - minőségtől függően - 42-45 forintot fizetnek értük az autósok, literenként." (Forrás: Magyarország politikai évkönyv, 1991)

Túl hirtelen volt az áremelés, aztán jött a kapkodás

Tehát az áremelésről csak a legjobban értesült lapok tudtak, vagyis a lakosságot - és különösen a megélhetésükért rettegő taxisokat - hirtelen érte a hír. Erre az intézkedéssel legjobban sújtott csoport, az egymással folyamatosan kapcsolatban álló személyfuvarozók extrém módon, blokáddal reagáltak.

Antall József és mellette Horváth Balázs - Fotó: MTI

A kormányt váratlanul érte a tiltakozás. A tizenegy miniszterből négy külföldön tartózkodott, Antall József pedig kórházban feküdt. (1990. október 23-án egy szűkszavú MTI-hír adott hírt arról, hogy még aznap este pár napra kivizsgálásra megy a kormányfő.) Antall távollétében Horváth Balázs belügyminiszter látta el a miniszterelnöki feladatokat, utólag visszatekintve kapkodásával és időnkénti fenyegetőzésével aligha pótolta ügyesen Antallt.

A HTO/gázolaj-árellő kinyílása

Csak húsz év elteltével látható a taxisblokádtörténet egyik áttételes - és nem túl pozitív - hatása: ezekben a hetekben, hónapokban dőlt el néhány óriási vagyon születése és a maffia megerősödése. Ekkoriban kezdett ugyanis szétválni a háztartási tüzelőolaj (HTO) és a gázolaj közötti árellő. Kénsavazással a színezett HTO-ban semlegesíthető a belerakott - a gépkocsik motorját tönkretévő - ferrocén, így a HTO-szállítmányokat gázolajként lehetett továbbadni. Az ilyen "olajszőkítőknél" voltak ügyesebbek is - ők már a határon megoldották, hogy bele se kerüljön a ferrocén a HTO-nak szánt szállítmányokba, így simán vihették tovább és adhatták el gázolajként az anyagot. Ez a biznisz a rendszerváltás óta elképesztő profitot termelt néhány érdekcsoportnak, és máig tisztázatlan a szőkítésből származó pénzek sorsa.

<http://www.youtube.com/watch?v=yEXVLFFKd-Y>

Mindezen az sem változtat, hogy a taxisok szempontjából átmenetileg sikert hozó blokádtörténet elérte az árak mérséklését, így a gázolaj/HTO-árellő 1990-ben még nem nyílt 30 forintosra. Az olló a Wikipedia szerint 1994-ben szélesedett a legnagyobbra, 44 forintra.

Rendszerváltás és ősbizalmatlanság

Az 1990-es taxisblokádtörténet, ami akkor sokak számára csak egy "jó bulinak" tűnt, valójában alapvetően megrendítette a bizalmat néhány politikai erő között Magyarországon. Márpedig az egymásba vetett bizalom nagyon fontos egy demokráciában. Nem véletlenül mondta Bibó István erről, hogy demokratának lenni annyit tesz, mint félelem nélkül élni. Nem véletlen az

sem, amit idén Berlinben mondott egy cseh professzor, Jiri Pehe húsz évvel a rendszerváltás után egy német-cseh külpolitikai fórumon, amelyen e sorok írója is részt vehetett. A térségbeli választások - Szlovákia, Csehország, Magyarország - tapasztalatait elemezve ugyanis Pehe megállapította: ma Kelet-Közép-Európában demokráciák vannak - demokraták nélkül.

<http://www.youtube.com/watch?v=khh0zDrwGZY>

A félelem nélkül élő demokraták valóban nem Magyarország tipikus politikusai: az 1990-es választásokon második helyre jutó legnagyobb ellenzéki párt, az SZDSZ attól tartott, hogy a kormány erőszakot alkalmaz a taxisblokádt idején. A pár hónapja kormányzó MDF viszont kényszerhelyzetbe került a szovjet olajszállítások furcsa akadozása és az első iraki konfliktus miatti világpiaci árdrágulás miatt. Ezért kellett benzinárat emelniük, és ezért vádolta az MDF a szabad demokratákat azzal, hogy egy törvénytelen mozgalom mellé állva semmilyen módszert sem vetnek el a hatalom megragadására. Annak az ösbizalmatlanságnak a szülőpontja ez, amin a rendszerváltás óta nem léptek túl a politikai erők.

2.

Húsz éve kezdődött a taxisblokádt

- A nagy leleplezés csak a Hunhíren

2010. október 25. 09:35 Hunhír.info

Két nappal az október 23-ai ünnepek után, két nappal Antall József kórházba vonulását követően az MDF-vezette kormány hirtelen bejelentette: drasztikusan, 65 százalékkal megemelik a benzin és a gázolaj árát. A döntést hihetetlen erejű felháborodás követte. A taxisblokádt elnevezésű több napos akció kulisszatitkai még most is ismeretlenek a

nagyközönség előtt, hiszen a gyülekezés és a szólás szabadságát hosszú évtizedek után megkapó emberek elfojtott, letompított indulatai is felszínre törhettek. Egyet leszögezhetünk: Nem az SZDSZ robbantotta ki az 1990-es, négy napig tartó taxisblokádot, bármennyire állítják sokan mind a jobb-, mind pedig a baloldalon. A bukott szélliberal-radikális gyűlöletpárta régi cionista szokást követve csak ráült a spontán kezdeményezésre, aztán magához ragadva az események irányítását, kovácsolt ezekből máig ható politikai tőkét a szálláscsináló politikai erők számára. Mindenki által feltehető kérdés például, és ez is alátámasztja történetünk valóságát: miért tiltatta be az Antallékat felváltó szocionista Horn-Kuncze kormány a CB-rádiót, a taxis erődemonstráció elindításának legfontosabb kellékét?

Noha az SZDSZ parancsára Göncz Árpád köztársasági elnök, akit bebörtönzése idején, a sitten való viselkedése miatt rabtársai egyszerűen Patkánynak neveztek, amnesztiában részesítette a taxisblokádt vezetőit és résztvevőit, ennek a négynapos akciónak nem a büntetőjogi, hanem a politikai utóéletét, hatását kell ismételtelen görcsös alá venni.

Hosszú évek hallgatása után először a HunHírnek nyilatkozott az a hölgy, F. Zsoltné, akinek a fejéből tulajdonképpen kipattant a szikra, hogy tiltakozásul az addig soha nem látott mértékű áremelés ellen, mozgósítja a taxis munkatársait, hogy tüntessenek az akkor hatalmasnak tűnő megszorítás ellen.

Elmondása szerint csak nevetett azokon a híradásokon, amelyekben az SZDSZ-t mint a sztrájk előkészítőjét és megszervezőjét állították be, hiszen ez nem volt más, mint pár, jövedelmét, megélhetését féltő ember spontán villámakciója, amire aztán vastagon ráült a politika.

A taxisblokádt időszakában addig soha nem látott helyzetben volt az ország. Kiszabadulva a több évtizedes rabságból az emberek szabadon véleményt nyilváníthattak és törvény adta lehetőségük volt, hogy munkabeszüntetésekkel hívják fel a hatalom figyelmét a különböző problémákra.

A taxisblokádt a rendszerváltásnak nevezett arculatváltás spontán eredménye, hiszen azért is csatlakozott annyi ember a megmozduláshoz, mert az emberekben ott lapult az az érzés, hogy kifejezhetik végre, és élhetnek végre az elfojtott szabadságvágygal és -igénnyel.

A benzináremelésben abszolút érintett tüntetési kirobbantó elmondta, hogy éppen a Mogyoródi úti benzinkútnál próbált két másik társával üzemanyagot szerezni, hiszen nagy hirtelenséggel jelentették be az üzemanyag árának emelését 1990 októberében, és mindenki igyekezett még a régi áron benzinhoz jutni.

A benzinkutasok előreengedték a taxisokat, mondván, hogy ők dolgoznak, s ebből kisebb lökdösődés támadt a töltőállomás környékén. A három személy szállító, köztük a hölgy, aki a benzinkútnál tartózkodott, látva ezt a reakciót, érezve talán a hangulat felforrósodását, hirtelen akcióba kezdett. F. Zsoltné, a HunHír.Hu-nál jelentkező asszony szól be először az éterbe CB-jén, hogy gyerekek, ez így nem mehet tovább, tennünk kell valamit, aki tud, az jöjjön a Felvonulási térre.

Mire odaérkezett, addig soha nem látott méretű autós tömeg lepte el a helyszínt, hiszen ezt a

felhívást a CB-rádió adottságainak köszönhetően mindenki hallhatta. Talán ezért is volt az egyik első intézkedése a Horn-kormánynak, hogy betiltotta a CB-rádiót, hiszen egy gombnyomással a technikai eszköz segítségével tízezreket lehetett elérni. A Felvonulási téren összejött taxisok között először tanácstalanság volt, hogy mit tegyenek, a hölgy kitalálta, hogy oda kéne menni a Parlamenthez, és a spontán összejövetelkor "bízták meg" jó beszélőkéje miatt Horváth Pált, a Rádiótaxi főnökét, hogy adott esetben képviselje az érdekeket.

Tehát eddig a momentumig szó nem volt SZDSZ-ről, politikusi támogatásról, illetve a politika támogatásának kéréséről. Egyértelműen spontán akció, magyar munkavállalók akciója volt, amire aztán rátelepedett az SZDSZ, és a párt taxisok sebtében írt, de a Parlamentben át nem vett petíciója után már mint politikai erő akart hasznot húzni az egészből.

Az is egy másik kérdés, hogy az SZDSZ a tiltakozó, spontán útlezárásokat eredményező demonstrációra telepedett, s agitátorai hangosan ott voltak az események úgymond koordinálásánál, de nem a párt jól előkészített, kitalált és megvalósított kormánybuktató elgondolása volt az egész. Csak úgy állították be, mintha a társadalmi támogatottságukat is jelezné az útlezárásokhoz csatlakozók hatalmas létszáma. Használták persze a taxisokat, mint most a cigányokat, tehát ebből is látszik, hogy a jól bevált, több évszázados recept ebben a szituációban is jól működött. Mikor néhány év múlva szocikkal hatalomra kerültek, gyorsan megfosztották a taxisokat ettől a kommunikációs lehetőségtől. Nehogy ellenük zárják le az országot.

A blokádtöröbbantása tehát egy, a 80-as évek szentendrei szkinhedjeivel jó barátságban lévő nőhöz, és egy hatékony, technikailag akkor elhallgathatatlan kommunikációs eszközhöz köthető.

"Beálltam a Citadellához, s erősebb volt a rádióm, mint a mellettem álló rendőrautóé. Nyugodtan lökhettem az infókat, eljutott a pestiekhez, aztán végighullámozott az országon. Mikor hallottam a 2002-es hídblokádról, miután jobbos vagyok, a férjemmel azonnal a helyszínre siettünk. De nekik már nem volt olyan technikai lehetőségük a mozgósításhoz, mint nekünk, hiszen a mobilokkal csak azokat hívhatjuk, akiknek ismerjük a számát. A CB-s felhívások meg mindenkihez eljutottak, akiknek be volt kapcsolva a készüléke. Mikor az Erzsébet hídnál azt hallottuk a kollégáktól, meg a rendőrség által használt frekin, hogy talán vízagyús rendőrök is jönnek, mindenki gyorsan lezárta a kocsiját, ott, ahol keresztben állt a hídon, s lementünk az első presszóba. A zsaruk embert nem, legfeljebb a kocsikat tudták volna lemosni."

Jól példázza a rátelepedés papírzsebkendő-taktikáját alkalmazó, bukott gyűlöletpárt, az SZDSZ valódi tevékenységét ez a mostani történet. Addig használok őket, amíg nekem hasznot húznak, aztán elhajítom őket, mint a használt papír zsebkendőt. Azzal meg, hogy Göncz amnesztiát adott a tiltakozóknak, megint a nem létező társadalmi érzékenységet akarta bizonyítani az igazi valóját időközben már teljesen felfedett, és a társadalom által a legjobban elutasított gyűlöletpárt. Meg kifelé is mutatni, hogy a magyarok tízezrei hallgattak szavára a gonosz, klerikális, horthysta hatalommal szemben, ahogy akkor az elszakított területeinkről, véreinkről önként lemondó, paktumos, gyenge és aggódó, rendszerváltónak hazudott, de a csillagváltást elfogadó Antall Jóska kormányát jellemezték.

